

Logika minist ra Gašperšiča: Za ceste denarja ni, za nakup »mrtvih« delnic pa je

Država hoče svoj delež v petih elektrodistribucijskih družbah povečati na sto odstotkov

JURIJ ŠIMAC
jurijsimac@finance.si

Medtem ko minister za infrastrukturo Peter Gašperšič vse glasneje omenja možnost uvedbe bencinskega centa, vzporedno potekajo usklajevanja, kako bi država svoj delež v elektrodistribucijskih družbah povečala na sto odstotkov in izplačala manjšinske delničarje, med katerimi so številni zvezdniki slovenske privatizacije. Na vprašanje, zakaj je to smiselno, pri Gašperšiču ne odgovarjajo. V prvi fazi bo država manjše svežnje delnic kupila od DUTB.

Najprej razložimo: v Sloveniji obstaja pet elektrodistribucijskih podjetij, to so Elektro Ljubljana, Elektro Maribor, Elektro Celje, Elektro Gorenjska in Elektro Primorska. V vseh omenjenih podjetjih je večinski lastnik država, v rokah ima neposredno po 79 odstotkov družb, skupaj s paradiržavnimi skladi pa nekaj čez 80 odstotkov.

Preostalih 20 odstotkov v vsakem od elektrodistributerjev imajo v lasti manjšinski delničarji. Ti že leta lobirajo, da bi jih država izplačala, v lastništvu teh družb so namreč »zaklenjeni«, z delnicami elektrodistributerjev se na borzi ne trguje.

Prvi korak je naredila vlada

Vlada je pred dnevi kot skupščina DUTB sklenila, da slaba banka deležev v petih elektrodistribucijskih podjetjih ne bo prodala na trgu, temveč jih bo prenesla na državo. Poenostavljeno, država bo te deleže od DUTB odkupila.

Za kakšen denar gre, na SDH ne povejo, pravijo le, da je »vrednost prenosa na RS odvisna od prenosnih vrednosti, po katerih je DUTB te deleže prejela v okviru postopka izvajanja

ukrepov za krepitev stabilnosti bank, povečanih za strošek financiranja v višini tehtanega stroška kapitala DUTB v višini 4,9 odstotka za čas lastništva in bo določena v teku postopka.«

Najprej ceditve, potem pa...

Vseh pet omenjenih elektrodistribucijskih podjetij je kot »strateške« država opredelila tudi v strategiji upravljanja naložb države. To pomeni, da namerava država svoj delež s sedanjih 80 povečati na sto odstotkov.

Kdaj bo operacija stekla in koliko bo stala? Na SDH pojasnjujejo: »Letos bomo izvedli postopek izbire pooblaščenega ocenjevalca vrednosti družb z namenom ugotovitve vrednosti in v skladu s strategijo upravljanja kapitalskih naložb pripravili predlog prihodnje ureditve elektrodistribucij.«

Končni časovni načrt in potek izplačila malih delničarjev naj bi, tako SDH, izdelalo ministrstvo za infrastrukturo v okviru državnega razvojnega energetskega načrta.

Gašperšičevi motovilijo

S problematiko manjšinskih delničarjev elektrodistribucij se je na ministrstvu za infrastrukturo, ki ga vodi Peter Gašperšič, že lani ukvarjala posebna delovna skupina. Kaj je ugotovila? Pravzaprav je pripravila le pet variant prihodnje organizacije elektrodistributerjev.

»Od petih variant le ena ne predvideva pridobitve sto odstotnega lastništva države. A pravna mnenja o tej varianti so zelo različna, poleg tega s tako varianto ne izpolnimo zaveze, danih računskemu sodišču, obstanek te variante je zato vprašljiv,« pravijo pri ministru Gašperšiču. Na vprašanje, po kakšni ceni bi država izplačala male delničarje, odgovarjajo: »Vsekakor bo ministrstvo podpiralo rešitve, ki bodo z vidika izvajanja gospodarske jav-

ne službe v korist države in njenih državljanov.«

Kdo so mali delničarji

Delež v elektrodistribuciji in drugih energetskih družbah so se delili v tako imenovani drugi fazi slovenske certifikatske privatizacije. Pridobili so jih lahko pooblaščenke investicijske družbe (pidi) in zaposleni. Vstop večjih igralcev v lastništvo teh družb je bil predvsem rezultat pričakovanj, da bo sledila nadaljnja privatizacija energetike, kar bi omogočilo večje dobičke.

Med manjšinskimi delničarji je več »zvezdnikov« slovenske privatizacije, denimo KD Matjaža Gantarja, Amplus Holding Igorja Laha, (nekdanja) podjetja Tomaža Ročnika, DZS Bojana Petana, banke, med delničarji Elektra Ljubljana je bil tudi odvetnik Miro Senica, v lastništvu štirih distributerjev pa je še vedno udeležena družba BRK2 (prej Bomor). Ta je bila do pred kratkim v lasti Jasne Mihelj Coustaury, ki so jo povezovali s Senico in Katarino Kresal. Dodajmo, da je bil Bomor z delnicami elektrodistributerjev vpleten tudi v neuspešen prevzem Večera, enako se je očitalo Senici. Taje takrat zanikal, da bi imel karkoli s tem.

Takšen bi bil račun

Glede na to, da delnice elektrodistributerjev ne kotirajo na borzi, je izhodišče knjigovodska vrednost delnice, ta se pri vseh petih družbah giblje okoli sedem evrov na delnico. Knjigovodska vrednost vseh delnic, ki bi jih od malih delničarjev radi odkupili Gašperšič & Co., znaša 200 milijonov evrov.

Seveda je težko pričakovati, da bi država manjšinske lastnike izplačevala po knjigovodski vrednosti, a odgovor na vprašanje, kakšen bi bil diskont, ostaja neznanka.

Zakaj so Gašperšiču delnice pomembnejše od cest?

Na ministrstvu za infrastrukturo v zadnjih mesecih vse glasneje rožljajo z uvedbo bencinskega centa, posebnege davka, ki bi ga plačevali vsi kupci pogonskih goriv in bi bil namenjen obnovi državnih cest. Z bencinskim (infrastrukturnim) centom naj bi letno zbrali med 150 in 200 milijoni evrov (več o tem v članku na www.finance.si/8840092).

Na vprašanje, ali se ministru Gašperšiču v času, ko govori o uvedbi bencinskega centa, nakup delnic elektrodistribucijskih podjetij zdi racionalna poraba denarja, na ministrstvu odgovarjajo: »Država je dolžna zagotavljati izvajanje več nalog, pri čemer so pričakovanja njenih državljanov in gospodarskih družb zelo različna in v celoti pogosto presega finančne zmožnosti držav. Dinamika izvajanja nalog ministrstva je odvisna od razpoložljivih virov, prav pa je, da se usmerjamo k strateškemu ciljem. Glede na to, da državljanje in gospodarstvo pričakujejo izboljšanje kakovosti cestne infrastrukture ob sredstvih, ki so na voljo, seveda intenzivno iščemo nove možnosti virov vzdrževanja infrastrukture, po drugi strani pa želimo z ureditvijo gospodarske javne službe na področju elektrodistribucij poskrbeti za skladnost z evropskimi smernicami.« Kakšne so te smernice, niso pojasnili.

80-

odstotni delež ima država v vseh petih elektrodistribucijskih podjetjih.

20

odstotkov teh družb je v lasti **malih delničarjev**.

200

milijonov evrov znaša knjigovodska vrednost delnic, ki si jih želi odkupiti država.

■ **Obnova mostu v Mednem je stala več kot leto dni. Ker ni bilo denarja. Za nakup delnic elektropodjetij pa denar očitno je.**

